Төрөөбүт түөлбэбит чэчирии сайыннын!

2008 сыл

САНГА ОЛОХ

Чурапчы улууһун хаһыата

Тохсунньу 24 күнэ чэппиэр

№ 8 (9760)

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

СЫЛЛААҺЫ ТҮМҮКТЭР, ИННИКИ СОРУКТАР

Тохсунньу 22 күнүгэр улуус дьаһалтатын мунньахтыыр саалатыгар тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин сылы түмүктүүр, инники соруктары торумнуур мунньахтара буолла. Тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин таһыран нэһилиэк баһылыктара, тэриллэ салайаччылара, бааннар управляющайдара кыттыыны ылыллар. Мунньаҥы улуус баһылыга И. Н. Аммосов салайан ыытта.

Сүрүн дакылааты улуустааҥы тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начальника Петр Ильич Макаров оҥордо. Кини 2007сыллааҥы түмүгү алгыс сыыпараллары аҕыйан туран кэпсэтэ, үүммүт сылга хаанык соруктар туралларын быһаарда. Улууспутугар тыа хаһаайыстыбатын производствотыгар сүрүн көрдөрүүлэр аастыт сылга туоллулар. Аастыт сылларгa тэҥнэтиллэ кредитэйдээх кооперативтар үлэлэрэ биллэ сэрэхэлийдэ, саҥа кооперативтар тэриллибиллэр. Улууспутугар үлэлиир бааннары кытары тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрэ сибээстэхтэх үлэлиир буоллан үөрүллэр. Итэҕэс баһыыктыран сири кытта үлэ намыһах таһымна турара, сорох нэһилиэктэргэ сүөһү, сылгы ахсаана аччаабына таһаарылыбыта ахтыллыбыта.

Ыйытыыга кооперативка саҥа кирдээччилэргэ утары үбүлэһии (софинансирование) баар буолуо дуо диэн боппуруоска үп көрүлүүрэ быһаарылла илиҥ, АЗС-тар тэҥнэлэрэ программа үлэлиир дуо диэн ыйытыыга үлэлиирэ, үүт сыаната быйыл төһө буолуой диэнтэ быһаарылла илиҥ, ыраах сирдэри анаплыттар уларыттаран чутастан ыыльахтарын сөп дуо диэн ыйытыыга уларыттарар сатаммата, арендаҕа ылыллыахтааҕы, о. д. а. боппуруостар кирдээ эпизэттэнэ илиҥ.

Кэпсэтиигэ 13 нэһи кыттыбыт.

Андрей Тимофеевич Ноговицын ("Чурапчы" ТХПК директора) тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрэ бааннары кытары күүскэ үлаһаллэриигэр ыҥырда. Кредити ылыыта малы-салы солуок угуну (имущественнай залог) туһаналларыгар сүбэлиэтэ Сайылыктааһыны дьон-сэргэ өйдөөтө, пропагандалааһынныгар баһылыктар үлэлэһиэхтэрин наада. Буолаары турар быыбардарга "Чурапчы" ТХПК тутуһар политикатын ойуурдуутүгэр ыҥырабын", – диэтэ.

Прокопий Иннокентьевич Старостин (улуустааҕы ветуправление начальника) быйыл от хаачыстыбата түспэтэ, үүтү, эти соргуоскалааһыҥна надзордуур үлэни ыытыыга үлаһыын кэпсээтэ. Салгыы улууска сүөһү, сылгы сыстыганнаах ыарыыларыттан босхоммуттарын, модьуун, сүҥүох, о. д. а. ыарыылары туоратыыга үлэлэр барыыларын биллиннэрдэ.

Чакыртан "Кэскил" кредитный кооператив салайаччыта **Сарылана Ивановна Михайлова** кредитный кооператив үлэтин кэлэсэтэ. Аҕыйаан-суоттаан баран быйыл кредит биэрэр бырыһыаннарын намтаппыттарын эттэ. Улуус салалтатыттан базаларын бөҕөргөтүүгэ көмөлөһиллэрүгэр көрдөстө, племенной үлэни болдьоҥнуу уурарга ыҥырда.

"Россельхозбанк" Чурапчытаабы филиалын управляющайа **Варвара Васильевна Макарова** тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрэ кинилэр бааннарын өнөлөрүнэн туһаныыларын билиһиннэрдэ, хайдах туһаныахха сөбүн быһааран биэрдэ. "Биһиги баммыт тыа сирин үлэһиттэрин кытары үлаһаргa бырыһыанын сороҕо субсидияларыанан табыгастаах, – диэтэ.

Афанасий Иннокентьевич Андросов (Хадаар нэһилиэгин "Буола" баанынай хаһаайыстыбатын салайаччыта): "Кредит ыларга мэһэйдэр бааллар, документтэри оҥорууну судургутуттуохха. ГСМ сыаната аһара үрдүгэ сириэн дьарыктанар дьонто охсуулаах. Кэлэ үп бириэмэтигэр кэлбэт, онон үлэ-хамнас бириэмэтигэр ыытыллыытын мэһэйдиир. Эрдэ тэриллибит торох баанынай хаһаайыстыбаларга улуус өттүттэн көмө наада", – диэтэ.

Болугур нэһилиэгиттэн "Чаран" баанынай хаһаайыстыбатын салайаччыта **Мария Константиновна Луковцева** үүт тутуллар сыанатын намтаппаты туруорута. Правительствоттан бары бигэр санаанан кинилэ үүт 26 солк түспэтин туруорсарга ыҥырда.

Николай Васильевич Оконешников ("Чурапчы" МТС начальника) сири оҥоруута үлаһаргa ыҥырда. Маныаха үлэ себестоимоһа улаханнаан субсидияны улаатыннарарга туруорута. Ыччаты үлаһаргa хотоннор, тракторлар, атын да производственнай тулуулар аныгыллыы толору механизациялаах, үлэлиргэ табыгастаах буолаллара наадатын эттэ.

Егор Федотович Попов (Хатылы нэһилиэгин "Баанымда" баанынай хаһаайыстыбатын салайаччыта) Саха Республикатын Правительствота тыа хаһаайыстыбатын боппуруостарынан ситэ дьарыктамматын эттэ. Ыарахан үлэҕэ сылдьар дьонго сыныалаан наадатын, санаторийга сыныаннар, күүлэйдэтиргэ аналлаах путевкалар көрүллүүлэриэн гуруоруста.

Одьулуун нэһилиэгин баһылыга **Людмила Васильевна Ефремова** тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэриигэр сүрүн дохуот үүтү ыаһыытан киирэрин болыйтан туран сыанатын үрдэтэргэ эттэ. Салгыы оттуур сири кэҥэтиигэ, сир өнөһүүтүгар, саҥа техника булуутуга санаатын үлэлэтиннэ.

Николай Афанасьевич Федотов ("Мьиидаайы" ТХПК салайаччыта): "Күннүгэр боппуруостарынан эрэ дьарыктанымыаҕыҥ. Солбуйар кадрдар наадалар, кинилэри иитиигэ үлэлэһиэхтэрин. Буоллаары турар быыбарга аграрнай партия туһугар куоластыаҕыҥ. Ил Түмэнтэ туһунан франция тэриллэхтэриэ, элбэх депутаттаах буоллахтарына тыа хаһаайыстыбата сайдыытын туһалаах буолуоҕа", – диэтэ.

Иванфор Иванович Оконешников Мугудайтан "Бараммат" ПК салайаччыта) үүт тутуллар сыаната 6 сыл устата ыараабакка турарын, оттон солярка сыаната соотору-соотору үрдүүрүн, онон сыананы үрдэтэр кэм калбитин баллэтэтэ. "Ыраах сирдээх дьон от таһыытыгар сөдьүөрбүт. Түөйэртаһар үлэлэргэ субсидия наада. Сылгыга хамнас көрүлүбүтө кэмпэр калбат, кэмэйэ кыра. Тыа сирин үлэһиттэрин көмүскүүргэ профсоюз үлэлиэн наада", – диэтэ.

Вера Николаевна Баранникова (Кытаанахтан "Баҥыр" баанынай хаһаайыстыба салайаччыта) тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин үлэлиир усулуобуйаларын туоларыыга көмө наадатын, өйөбүл чопчу, тус сыаллаах буолуохтаабын эттэ. Оҕо техникаҕа кыттыһан үлэлиргэ, эдэр ыччаты үлэҕэ уоратиигэ бэйэтин санаатын үлэлэтиннэ.

Алаҕар нэһилиэгиттэн **Петр Петрович Попов** ("Чымнайыы" баанынай хаһаайыстыба салайаччыта) 2008 сыл дьиэ-кэргэн сыла буоларынан эдэр дьону тыа хаһаайыстыбатын үлэтигэр чуһаатар сыалтан суһуллэһин боппуруоһунан үлэлэһиэ этэ. Маныаха чэпчэтиллэх кредити көрүөххэ наада диэтэ. Салгыы сылгы иитиитигэр дьарыктанар кооперативтэриэн эрдэлэриэн кэпсээтэ, быыбарга аграрнай партияны ойуурдуу ыҥырда.

Мунньах түмүгүнэн уураах ылыллыбыт.

Алексей СЛЕПЦОВ.

Нэһилиэктэртэн сонуннар

ДЬИЭ КЭРГЭН СЫЛЫНААҺЫ ДЬАҺАЛЛАР

Кындалга

Кындал учаастаабар баһылык М.Е.Попова, оскуола-сад директора М.И.Монастырева тэриллиэриэн эрдэ Саҥа дьылы кытта алтыһыннаран Дьиэ кэргэн сылын аһар дьаһал ыытыллыбыт.

Болтоҥо нэһилиэгиттэн дьиэ кэргэн специалиста Л.И.Ефремова эрдэ тылы этэн Дьиэ кэргэн сылын уорууллуох быһыыта аста. Эдэр ыаллар маскарад буолан, ырыа ыллаан мустубут дьону сэргэхситтилэр. Үөрэнээччилэр ким хаанык билгэни билэрэн кэпсэтиллэр, ырыа ыллаан, хоһоон аҕаан чуолчаардылар.

Дьаһалта Болтоҥотоору Сыныалан кэлиин үлэһиттэрэ Д.К. Слепцов, А.В. Платонов-кэрэ ырыаларынан, көрдөөх оонньуулларынан кинээнэ кэргэттилэр. Нэһилиэк библиотекатын сэбиэдиссэйэ Т.П.Ефремова "Дьиэ кэргэн аҕаарыытыгар" диэн быыстапка тарыйан ырытыы оҥордо, саҥа сыл сурдуутун биллиннэрдэ.

Бу дьаһалы учуутал М.С.Гоголева салайан ыытта.

Культура үлэһиттэрэ суоттардар Л.И. Монастырев, Е.Е. Попов транспорыынан хаачыйыыттарыгар махталларын тиэрдэллэр.

Т. ЕФРЕМОВА.

Бахсыта

2008 сыл Дьиэ кэргэн сылынан биллэриллибитинэн Бахсы нэһилиэгэр оннооҕор туһааннаах үлэлэр, күрэхтэһиилэр саҕаланнылар.

Аастыт кэмнэлэр эдэр дьиэ кэргэн хас да түөрт мэхтэх сири-туому тутуһуута, олох ыыпыгын-чымпыгын биллиилэриэгэр холонор кэмнэлэриэн атаардылар. Биэтэккэ тахсыыга дьүүллүүр сүбэ быһаарыытынан Надежда, Александр Окоемовтар бастакы, Валентина, Иван Новгородовтар иккис, онтон үҥүс бириэмиэни Сахаяна, Иннокентий Тарабукиновтар дьиэ кэргэттэрэ ылылар. Бу кэхтөөх күрэхтэ баҕа өттүлэриэн үөрэн туран спонсордаабыт Бахсыттан төрүттээх биллэрин Аламаҥа олорор Варвара Михайловна Носкова, Николай Михайлович, Андрей Иванович Пестряковтарга, Иван Игнатьевич Оконешниковка, маны таһынан "Сайдыы", "Маарыччаан" маҕаһыыннар, "Сулусчаан" уһуйаан, орто оскуола, дьаһалта коллективтарыгар көрөөччүлэр да, кыттаччылар да истиг махталларын тиэрдэллэр. Нэһилиэк баһылыга С.С. Пестрякова дьиэ кэргэтиэ анаммыт сылы күрэхтэһиилэриэнэн эрэ мунурдаммакка ыал айгэтигэр ыраах хабааннаах үлэлэр, дьиэ кэргэни өйүүр кэмнэлэр өссө да ыытылла туруохтара диэн этэ.

С. НИКИТИН.

Быыбар – 2008

УЛУУС БАҺЫЛЫГАР КАНДИДАТ С.И. ЯКОВЛЕВ

Тохсуннью 21 күүтүгэр "Чурапчы улууһа (оройуона)" МТ баһылыгын дуоһунаһыгар кандидат дастабырыанньатын Яковлев Семен Илларионовичка официальнай баһылыга-майыстыа Чурапчытааҕы быыбардыыр хамыыһыйа председателэ Е.И.Попов туттарда.

Бу кандидат туһунан ыраатык билиҥнэргэр буоллахха, Семен Илларионович алтыныы 28 күүгэр 1967 сылтаахха Чурапчы улууһун Одьулуун наһылыгэр төрөөбүт. 1998 сыллаахха Москватаабы землеустройство государственнай университетын бүтэрэн, инженер-землеустроитель идэтин баһылаабыт. Бастакы комго Государственнай сулуустаа Дальневосточнай Академиятын "Муниципальное управление" диэн салаатыгар үөрэнэр. Семен Илларионович улэтин-хамнаһын Чурапчы улууһун Мыҥаҥаайытыгар сахалыыбыта.

2006 сыл сайыныттан "Ростехинвентаризация" ФГУП филиалын директорын бастакы солбуйаччытынан улэлиир.

Дастабырыанньа туттарыллар түгэнигэр Семен Илларионович иэдэйиэхтэх кинитэ адвокат Николай Егорович Сыромятников бу кандидаты эрдэтин эттэ, дьон-сэргэ оттүүтэн ойбүүл биир бутуларыгар эрдэриэн биллэрдэ. Маны таһыынан кандидаты өйүүр болох чилиэнэ Михаил Петрович Догордуров Семен Илларионович кандидатураҕын бириэмиэ кинитинэрдэ, ыытыраны отордо. Семен Илларионович бойдо кэнэҥэх салайааччы быһыытынан эрдэлэрин туһунаан кэпсэ баттаабыт дьонтон махтаһын тириэрдэ.

Наталья ГАВРИЛЬЕВА.

ИЗБИРАТЕЛЬНАЯ КОМИССИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ "ЧУРАПЧИНСКИЙ УЛУС (РАЙОН)" РС(Я)

с.Чурапча 21 января 2008 г.

РЕШЕНИЕ

О регистрации кандидата на должность главы МО "Чурапчинский улус (район)" Яковлева Семена Илларионовича

В соответствии со статьей 38 Федерального закона "Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации", статьей 34 закона Республики Саха (Якутия) "О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)" избирательная комиссия муниципального образования РЕШИЛА:

1. Зарегистрировать кандидатом на должность главы МО "Чурапчинский улус (район)":

Фамилия, имя, отчество: Яковлев Семен Илларионович.

Год рождения: 28.10.1967.

Занимаемая должность (занятие), место работы: заместитель директора Федерального государственного унитарного предприятия "Ростехинвентаризация – Федеральное БТИ" по Республике Саха (Якутия).

Кем выдвинут: самовыдвижение.

Дата и время регистрации: 21.01.2008 г., 15 ч 35 мин.

2. Выдать зарегистрированному кандидату удостоверение установленного образца.

3. Ввести фамилию зарегистрированного кандидата в избирательный бюллетень по соответствующему Единому избирательному округу.

ПОПОВ Е.И., председатель ИКМО "Чурапчинский улус (район)".

МАКАРОВА Н.Н., секретарь ИКМО "Чурапчинский улус (район)".

СВЕДЕНИЯ

о размере и об источниках доходов, имуществе принадлежащем кандидату Яковлеву Семену Илларионовичу на праве собственности, о вкладах в банках, ценных бумагах

Фамилия, имя, отчество: Яковлев Семен Илларионович.

Паспортные данные: серия 98 97 №019004

Доходы за 2007 год: 1185637,51 руб.

Земельные участки: г. Олекминск, м. Кресты, уч. 15, общая площадь 1000 кв. м.

Жилой дом: г. Якутск, Сергеляхское шоссе, 5 км, 203 кв.м.

Дачи: г. Якутск, Сергеляхское шоссе, 12 км, 1000 кв.м.

Гаражи: г. Якутск, Сергеляхское шоссе, 5 км, 42 кв.м.

История быыһын сэгэттэхтэ

БИИР ДОЙДУЛААХПЫТ ТУҺУНАН ТУГУ БИЛЭБИТ?

Кэм-кэрдии аанан истэрии аайы урут олорон аастыт чаҕылхай дьоммут умнуута хаалаллара эдбэн ыһэр. Мин бу матыырыйаалбар чурапчылар биир чулуу уолбутун быйыл төрөөбүтэ 100 саанын туолар үбүлүөйдэх сылынан ахтан аанньахпын баҕарабын.

Кини 1908 сыллаахха тохсуннью 8 күүтүгэр Боотуруускай улууһун I Хатылыы (Кытаанах) нэһилиэгэр Иннокентий Давыдович, Прасковья Андреевна Коркиннар диэн сэмэй ыалга төрөөбүта. Аата – төрүт уус Кытаанах ыаҕыта, отчоҥ ыаҕа Прасковья Андреевна Болтого диэхэйин А.А.Новгородов ыыһа эта. Кини биирэ төрөөбүт биир быраата Семен Андреевич Новгородов – сахаттан бастакы тыл үөрэхтээх, иккис быраата Андрей Андреевич гражданскай сэриигэ сылларыгар Чурапчыга тэриллибит сахалар правительстволарын солбуйар председателэ этэ.

Аата Кытаанах нэһилиэгэр "Якутторг" бастакы лаавыгын аһан, дьонун-сэргэтин ыарахан кэмнэргэ аҥыаналтыгын хаачыыбыт улахан үтүөлэх. Кини үөрэх суоттатын өйдөөн, бойдоҕо оҕолоро үөрэхтээх буоллаллыгар улахан болҕомтотун уурбута. Онон Вася 1916-1917 үөрэх дьылыттан саҕалаан 1919-1920 сылларга Кытаанах Хабаҥы начальнай оскуолатыгар үөрөммитэ уонна ситиһиилэхтик бүтэрэн 1920-1921 сс. үөрэх дьылыгар Дьокуускай куораккa 1 сүүнэк оскуола тэрдүс кылааһыгар үөрөммитэ.

Гражданскай сэриигэ сылларыгар түбэйэн, Вася салгыы үөрэммиккэ дойдутугар Кытаанахха тахсан олорбута. Саанньанныыр да буоллар, маннык кэнник сүгүн олордубатахтара, 13-14 саастаах уолчааны ревком секретарынан улэлэппиттэрэ. Кини бу дуоһунаска Илья Никифорович Башаринныын солбуһа сылдьан улэлэбит буолуохтарын сөп.

Гражданскай сэриигэ кэлиэхтэн куораккa юнкэр педтехникумуна үөрэҕэ сылдьыбыта. Актыыбынай сытыы уолчаан 1924 сыллаахха 16 саастаҕар комсомол кэккэтигэр киирбитэ уонна комсомольскай улэҕэ төбөтүн оройуонан туспутэ. 1926 сыллаахха партия кэккэтигэр киирбитэ. Салгыы педтехникуму бүтэрэн баран тутатына комсомол обкомун аппаратыгар уонна пропагандаҕа отделын сэбиэдиссэйинэн анаммыта. Итиэннэ ус ый комсомол обкомун бастакы секретарынан улэлэбита. Саҥаан төрүт, 20 эрэ саастаах эдэркээн киһи Саха комсомолун салайааччыта буолар!

Иитиэн салгыы советскай-партийнай улэ үүнэ киирилиэхтэх-тахсыылаах, эриирдэхтэх-бутуурдаах үрдүк туруору кириилиэн дабайар. Ол иҥэтэр 22-лээх хайы Уус-Алдан оройуонун райкомун (отчолорго райбюротун) бастакы секретарынан талыллар, Булуҥ, Орто Халыма райисполкомнарын председателлэринэн улэлиир. Онтон 1934 сылтан хара өлүөр диэри ЯЦИК, Саха АССР Верховнай Сэбиэтин, партия Саха сиригэр обкомун аппаратыгар улахан эпиэннэтэх улэлэргэ сылдьар. Өр сылларга таһаарыллаах, үтүө суобастаах улэлэри ыытан Үлэ Кыһыл Знамята ордениэнин, "Аҕа дойду Улуу сэриитигэр кылбааннаах улэлэрин иһин" мэтээлинэн наҕараадаламмыта.

Василий Иннокентьевич туһунан, хомойуох иһин, хаһан даҕаны, хаанна даҕаны кэпсиэхпит сурулаабатаҕа. Мин бу ыстатыйаны суруйарбар кини биирэ төрөөбүт балта, биллиилээх учуонай Евдокия Иннокентьевна Коркина ахтыытын уонна араас кэмнэргэ тахсыыбыт быстах ахтыыларын тутуннум. Олортон да бу киһи саха омук чахчы да чаҕылхай уола буолара кэстэр. Кини улэлээбит, үүммут кэмнэрэ – Сталин хаанньах режиэмин кэмнэрэ эбит. Маннык атыыннык саҥарар, атыыннык толкуйдуур да кэмнэргэ система сабардаабыта. Ол кэмнэ бойо сөбүлүгэ сүүрбэлээ эрэ үлэлиир, үүнэр олус ыарахаттардаах.

Кини улахан государственнай, общественнай-политическай улэлэри таһыынан саха уонна нуучча тылларын сиэдэрэй сиэтэрэ баһылаабыт тылбаасчыт быһыытынан биллэр. Ол кэмнэрэ партийнай государственнай документтэри, араас дакылаатталары, тыл этиилэри сахалыыттан нууччалыыга, нууччалыыттан сахалыыга кини олус үрдүк таһымнаах тылбаастыыра. Онуоха ол кэмнээҕи биллиилээх дьон ахтыыларыгар да биэрэтиллэр. Ол курдук, обком секретарынан улэлэбит А.И.Захаров "Ахтыылар-воспоминания" (Дьокуускай, 1999 сыл) кинигэтигэр маннык сурулла сылдьар: "... оҕотоодуу аҥаччылар Василий Иннокентьевич Коркин, Савва Прокопьевич Харитонов курдук учүгэй тылбаасчыттары умнубат буолуохтаахтар". Онтон саха биллиилээх государственнай-общественнай деятеля, суруйааччыта В.А.Протодьяконов-Кулантай "Олох далаҕынан" (Дьокуускай, 1992 сыл) диэн кинигэтигэр икки сахА чулуу уолаттарыгар сүгүрүйэн маннык диэн ахтан суруйар: "... түүн сэбэрэлээх Платон Алексеевич ыытыраанынан көрөн, дьоҥнуук туттанхаттан, этэн-тыынан кэпсэн барбыта иэтэн-көрөн олоруохха үчүгэй бэрдэ. Мин, кини этэр тылын өйдөр хатаатарбын, ис хоһоонун иитиилэрэн хаалларардарбын диэн санаан, бүүс-бүтүннүү кулгаах иччитэ буолан олордум. Сурумуут тезийин көрөн ыла-ыла этэр тыла хайдах эрэ кэрэ көпсүннэх, үгүөннэх өтнөөх ойуулаах кэнгиэнэ арыйталаан эрэр курдук. Харахпын кинигэтэ араарбакка иэтэ олорон, өйдүү биэрэн, Ойуунускай бойдоҕоох этиитин хайдаҥа тылбаастаан эрдэҕэ буолла диэн, наушникты харбаан ылдым. Дьэ, доорор, Василий Иннокентьевич Коркин, кини бойдоҕоох, нууччалыы тылбаастыыр, тылыттан тылыгар үөчү түһэрэн, хабылыннаран аҕан эрэр эбит". Итиэ 1936 сыллаахха ССРС Конституциятын (Сталинскай Конституцияны) биэр түүн иһигэр тылбаастыыбыта диэн уос номоҕун иҥэтэр этим, онтон кини Саха АССР 1937 сыллаахха ылыллыыбыт Конституциятын (ол аата Сталинскай Конституцияҕа сөп түбэһиннэриллибит) оторор комиссия чилиэнэ улэлэбитэ олбох ахтыылартан кэстэр.

Ол эрээри кини тылбаасчыт быһыытынан сүрүн улэтэ, мин билэрбинэн, ааспыт дьыаны күн сирин көрө илик. Ол бириэмэ эмиэ биир биллиилээх биир дойдулаахпыт Г.П.Башарин "Ус реалист-сырдаатаччы" диэн монографиятын тылбаана. Биллэриэ курдук, бу үлэ XX-с үйэ ортотугар саха иннинэ литературоведтэрэ сырдатар сулуус буолбут, сурдаах улахан политическай содулламмыт улэни буолар. Мин санаабар, Г.П.Башарин олоҕун сүрүн сыалын-соругун, ис хоһоонун көрдөөр улэ эбэ. Бу улэлэрэ автор ол кэмнэрэ тутуллубут саха омук бастаны сырдатаччы-суруйаччы уолаттарын – Өксөкүлээх Өлөксөйү, Аламбаны, Н.Д.Неустроевы, кини эрдэлэр олохторун, айымныыларын ис хоһоонун бэйэтин норуоттар уонна атын норуоттарга үрдүк утуйан хаанан суруйан кэлэр биллиэҥ таһаарбыта. Итиэ улэлэрэ кини саха омук бэйэтэ үөскээн, сайдан иҥэр литературалаах, бэйэтэ аҥылаттаан иҥдарыылаах айар талааннаах уолаттардаах диэн санааны сахпыта биллааһы туран олороччуларга сөбүлэппэтэҕэ. Аҥардас сэбиэскэй эрэ бириэмэ ол кэмнэрэ идеологиҕа уонна кини эрдэлэх салааттарын салайар-баһылыыр санааларыгар сөп түбэспэтэҕэ. Ол да иһин өр кэмнэх ыытыллыбыт сөхөрдөһүннэ түбэспэтэ. Кинигэ докторскай диссертация улэтин, монография быһыытынан нууччалыы суруллубута. Ол туһунан Г.П.Башарин кэргэнэ Кыдана Ивановна Платонова-Башарина "Георгий Башарин" кинигэтигэр бу курдук суруйар: "... 1944 сыллаахха Г.П.Башарин "Ус реалист сырдаатаччы" диэн монографиятын тахсыарыгар соҕо тута онуу тута сахалыы тылбаастаабын боппуруоба үөскэбэт. Онуу идеологическай боппуруоскэрэ дьыктанар партийнай улаатыгэрэ биирдэстэрэ, биллиилэх тылбаасчыт, кинигэ авторын доорро уонна биир саҥаалаах Коркин Василий Иннокентьевич тылбаастаабыта". Итиэ туоһулаан Кыдана Ивановна автор уонна тылбаасчыт доордуулар суруйсуулларыгыттан икки түгэни быһа тардан аҕалар. Олоору мин уларыйакка, хайдах баарынан аҕаллахпына эрэ аҥаччыга ордук өйдүгүөх курдук. Бастакынан, улэни саналыы санаарыыга күүскэ ылан дьарыктаммыттарын тылбаасчыт уонна автор суруйсуулара көрдөрөр. Калифена (Г.П.Башарин бастакы кэргэнэ – Н.Т.) 1947 сыл олунньу 2 күүнэҕэр харда сурутар көрдөспүт кинигэтигэр тириэрибитин, итиэ тэҥэ В.И.Коркин Москваҕа эмтэнэ сылдьарын туһунан ыытыахтарбыта. Итиэ саҥана 1947 сыл олунньу 12 күүтүгэр Василий Иннокентьевич Г.П.Башаринтыа Ленинградка суруйбута. "Олунньу 20 күүтүгэр Үрдүкү Сэбиэт сессиятыгар депутаттар калиэхтээхтэр. Мин көрдөр кыаҕым суоҕунан Протодьяконовка (Кулантайга) эн кэлиэгэ тылбааһын таһаартарар туһунан сурук бэлэмнээн сытыарабын. ЯКГИЗ-ка телеграмма сурутум дьиэ сурукпун ыытыам."

Иккис сурук хойутуу, 1949 сыл кулун тутар 15 күүтүгэр суруллубут. Итиэ Георгий Прокопьевич В.И.Коркинҥа сурутуттан быһа тардыыны хайдах баарынан нууччалыы биэрэбин: "... По секрету скажу, что выслал заявление об издании нашей книги в твоем переводе... Как решит обком не знаю. Никому не говори о моем заявлении, прощупывай, как к нему относятся (суроһан көр). Если наконец-то захотят издать, то помогай им. Говорю это потому, что ты, надеюсь, чувствуешь себя лучше, чем осенью. Если чувствуешь себя неважно, то не беспокойся, пусть сами решат дело, как им заблагорассудится...". Бу кылгас быһа тардыыттан кини хас да суоттаах түмүктэри оторуон сөп эбит диэн саныыбын. Бастакыан, Георгий Башарин уонна Василий Коркин чахчы да таҥаҥар тиийэ бэйэ-бэйэлэрин эҥэлэр чугас доордуу уонна биир саҥаалаах дьон буоллалларын. Иккиэннэн, итиэ сурук кэнниттэн сотору, 1949 сыл бэс ыйын 4 күүтүгэр Василий Коркин бу эҥин сиригэр барбыта. Ол аата кини хара өлүөр дылы доорутар кыаҕы тиийэриэхтэн кэмэлдьи сыппыт эбит. Үсүһүнэн, бу кылгас быһа тардыылар ис хоһоонуоро барыта кэнниэр иэтиг доордуу саныаннарын уонна саха историятыгар, культурэтигэр, литературатыгар бу үс сырдаатаччы суруйаччыларынан сэрэйдэн хаалбыттаабыт биир саҥаалаахтарын ырыыччы көрдөрөр. Эрдэ өлүп туоруоҕаҥа буоллар, В.И. Коркин доорун кытта барыа хара ньоруй эҥэстэрэ көрсүөхтэрэ биллэр.

Василий Коркин бу күн сиригэр баара эрэ 41 сыл олорбута. Кылгас кэмнэ үтүһү улэлээн, эйэҕэс олоорон, ол кэмнээҕи саха омук иннинэ арыгы дьонун кытта алтыһан, үтүктэрин кытта доордоһон аастыта. Буна, сэрэйдэхпэ, ол быыдаһыыстаах, бутуурдаах кэм үчүгэйинкуһаҕынын барытын көрүстэҕэ. Ол эрээри мин биири билэбинэн эмиэ: "Эн доорун кэмин эттэхпинэ, мин эн кэмэгин этиэм!" диэн бэрэн этэн баар. Онон сирдэтэхха, кини Василий Иннокентьевич кэмин-туһун чуолкай биллэн сөп. Мэнэҕэр даҕаны кини биир кэмнэх кинитэ, доорро Н.Е.Мордвинов-Амма Ачыгыйа "Кини" диэн драматыгар сүрүн героюун Чоркин диэн заттаан, ханнын прототипталаан, уобарастаан биллэриэ дуо?!

Чурапчы дьоҥо-сэргэтэ бойдоҕоорун биир чаҕылхай уолларын, П.А.Ойуунускай соратникын, Г.П.Башарин, Аммма Ачыгыйын чугас доордоорун Василий Иннокентьевич Коркин туһунан биллиэр, умнубатыннар диэн бу суруйуум. Суруллубут суоруллубат!

Николай ТЕЛЕЙСКЭЙ.

БАҺЫЛЫКТАРГА АНАЛЛААХ СЕМИНАРТАН САНААЛАР

Аастыт нэдиэлэҕэ биһиги улуустан сибээстэхэ илин эҥэр улуустар нэһилиэктэрин баһылыктарыгар аналлаах семинар буолар аастыта. Соҕор түмүктэринэн урукку миэстэлиэҕиллэр олорбут баһылыктарга кинилэр бырааптарын, кыахтарын, үлэҕэр-хамнаска тахсар уларыйыллары, сокуоннары, ирдэбиллэри билиннэрэ республикабыт Правительствотыттан улахан специалистар кэлэн барбыттара. Семинар киэһэ хайдаах диэри бэрт кылгас тохтобуллардаах барбыта. Мунньах тэрээһиннэхтик барда, дакылаатталанна, миэстэтигэр кэлэн дьоһуннаах кэмэ оногоһулунна. Биһиги улуустут баһылыктарын үлэлэриэр чэпчэкитэ суох уларыйыллар, кытаанах сокуоннар тахсаллара күүтүллэр. Онуоха бу семинар улахан кэмэлдьох буолара саарбаҕа суох. Аастыт да буоллар, семинартан санааларын, туһу билбиттэрин-көрбүттэрин биирдиилээн баһылыктарбыттыттан, салайаччыларбыттыттан ыйыталастым.

Иван Петрович ИГНАТЬЕВ, Кытаанах нэһилиэгин урукку баһылыга, билигин Чурапчы улууһун дьаһалтатын баһылыгын муниципальнай тэриллиилэри кытта үлэҕэ солбуйаччы, персональ салайыы сулуустатын управлениетын салайаччыта:

– Олус сэргэх дакылааттары иҥиттибит. Чаҥы даҕаны баһылык хайдах салайыыттыттан улахан туһулуктаах кэмнэр иҥэллэр. Дойду үрдүнэн тахсар сокуон уларыйыларыгар бэлэмнэх буолуохпутун наада. Нэһилиэктэргэ аччатыы, быһыы, сарбыйыы тахсара күүтүллэр. Биһиги даҕаны нэһилиэктэргэ Сэбиэскэй былаас саҕаттан тутуллан кэлбит ситиҥнэргэ дьон үлэлии олороллор, улахан объектар оттуллуулара, көрүллүүлэрэ-харайыллыылара нэһилиэк бюджетын улаханнык алларыйахтара. Онон элбэх функциилаах дьиэлэри толкуйдааһын, дьон үлэтэ суох хаалыытын боппуруостара иннибитигэр тураллар. Оҥу таҥыллан оскуолаларга оптимизация куттала суоһуур, өчүгүтүгэр миграция кыһалҕата эмиэ тиэрэн сөп. Нэһилиэк олорор улахан суоталаах спортивнай саалалар сабыллыбыттарын курдук баһылыктар дьаһаныахтарын наада дии саныыбын. Төһө да ыарахан буоллар, баар балаһыанньаттан булугас ойуулаах, бүттүүн турунуулаах тахсары толкуйдуохха наада. Хайдах да дьаһаныллыытын иҥин, үөскэтэн өйөбүлэ суох сиҥ-бөҕөр талыллыбаппыт. Онон поселениеларгa комуну оногуу туһуран Ил Түмэгнэ боппуруос көрүллэрин ситиҥэхпитин наада.

Баһылыктар үлэлэриттэр, олохторугар-дьаһахтарыгар, бырааптарыгар өйөбүл элбэҕэ кэлиэн үөрдүк. Балар дьон кинилэр чаҥы да эпиэтиэстэхтик, толору бэриниилээхтик үлэлиэргэ төһүү күүс буоллаллараригар эрдэхтиин.

Татьяна Васильевна Адамова, Чаҥыр нэһилиэгин баһылыга:

– Семинарга олохтоох баһылыктартан бэйэм санаабын эппитим. Иккис сыл устата нэһилиэк баһылыгынан үлэлээбит хаммэр сокуоннарга, нормативнай-правовой аакталары оногоруута, дьоҥу түмүүгэ ыытыыт үлэбин билиҥнэрбитим уонна кэлэҕэ турупрсуулардыын тиэрэрдибитим. Ол курдук, нэһилиэккэ 35 боломуочуйа (бюджеты көрүү-истии, культураҕа, спорка үлэни ыытыы, ыраахтыгыныыга үлэни тэрийии...) баарыттан баара-суоҕа 5-6 эрэ үбүлиэнэр. Бу үлэни-хамнаһы төрийэри наһаа атахтыыр, онон хайаан да учуоттаныан наада. Сокуон быһыытынан иитиэ эбиллиэхтээҕин билиҥнэтэ суох, аны нэһилиэк ыччатыгар, нэһилиэктэр иккис ардыларынааҕы суоллар үбүлэниллэрэ быһаарылла илик, онуоха төһө хыллаҥнаан түрүм быһаарыы наадатын туруорустум.

Баһылыктарга аналлаах семинардарга эрдэҥи сылдьыбыт. Маҥа ыытыллыбыт семинарга саҥа киирбит уларыйыылары кытта билистибит, кэлиэ сиҥэрэрэ элбэх. Сир баппуруоһуттар күүскэ үлэлэһэрбит наада. Саамай ыарыы нэһилиэккэ олорорум быһыытынан, оптимизация курдук быһаарыыны сыһыанын аҕабын. Тыа сирин баайа-дуола кырыы нэһилиэктэргэ сытар. Биһиги улуус киинэттэн чугас олорор, атын улахан нэһилиэктэртэн итэҕэһэ суохпут. Үлэҥит дьонноордоохут, бэйэбитигэр барсардык дьаһанан, аттарыынан олоробут. Онон кырыы сытар нэһилиэктэри эҥэр, кыахтарын быһар туһуран толкуйдаабакка, төттөрүтүн, сайыннарарга үлэ барарын биһиги туруорэбит.

Виктор Иванович ИЛЛАРИОНОВ, Соловьев нэһилиэгин саҥа баһылыга:

– Олус туһалаах, наадалаах семинар буолан аста. Поселениелар балаһыанньаларын туһунан кэтэхтэн билэ-көрө олоробут, онон кэлиэ сөҕүүлэр дакылааттара, саҥаны киллэрилиэх сүүстар. Сокуоннарбыт олус чаастатык, элбэхтик уларыйаллар, олоруу эмиэ саҥаттан тэриллэн эмиэрэтэрбитигэр тиийэбит. Үөскээх-харчылаах, сыалламмыт программаларга үүтүйдик үлэлэһиэххэ наада. Аммa улуһуун Мээндитэ нэһилиэгин баһылыга олус сэргэх ыллары иитта. Кини эмиэ кыра нэһилиэк баһылыга буолан туран бюджет кыратыагар, болмуочуйалар толору үбүлэммэттэригэр тостоото. Кырдьык, сиҥ барыы-барыта үлэлии олорор нэһилиэккэ ахсаан өттүнэн арыйахпыттыттан кыра бюджет көрүллүүлэрэ олус охсуулаах. Учаастактарбыт болдьото таҥыгар хаалаары гынныылар. Онон кырыы сытар нэһилиэктэргэ, кинилэр олохтоохторо эмиэ толору ыыахтаахтык олороллороругар, үлэлиллиэхтэригэр болдьото, көрүү-истии наада.

Оксана ЖИРКОВА.

БАҺААРЫ АҢЫЙАТЫЫГА ХАС БИИРДИИБИТ ОРУОЛЛААХ

01 иитиннэрэр

2007 сылга Чурапчы улууһун үрдүнэн 21 баһаар түбэлтэтэ баланнаан. Ол курдук, тохсуннэу 11 күнүгэр Чурапчы нэһилиэгэр ВАЗ 21-06 маарканаах массыына проводка уот хамсааһыныттан умайбыта. Тохсуннэу 28 күнүгэр Хатылы нэһилиэгэр Саванн ИВ чаанынай дьиэтигэр эмиэ электропроводтан умайыы баланнаммыта. Тохсуннэу 29 күнүгэр Чурапчы нэһилиэгин Ленин уулуссатыгар УАЗ массыынаҕа умайбыта. Олунньу 14 күнүгэр Чурапчыга "Агростроой" тараһын котельнай турбаттыгын умайан, баһаар тахсыыта. Олунньу 24 күнүгэр Сылан нэһилиэгэр чаанынай дьиэ умайыытын түмүгэр 1 кэбин уокка быдьаанна. Баһаар бириҥнэтиэхэ табах уотугар сэрэх суох сыһыаннаһыы буолар. Олунньу 26 күнүгэр Чурапчыга Константинов уулуссатын 19 №-дээх уопсай дьиэтин көрүдьөрүгэр буруо тахсыытын туһуран иитиннэрии кэлбитэ.

Кулун тутар 9 күнүгэр Чурапчы нэһилиэгин кинн банныытын теплотрассатыгар эмиэ уот тура сылдьыыта. Кулун тутар 12 күнүгэр Чурапчыга Трактовая уулуссаҕа КаМАЗ массыына умайа тураарын туһунан баһаарынай сулуустаҕа биллэрии киирбитэ. Ити сарсыгыгы күнүгэр "Березка" үһүйаантан провод уокка сиэммит сыта каллэ диэн биллэрбиттэрэ, умайыы тахсыбатаҕа. Кулун тутар 15 күнүгэр Чурапчыга Ефимова уулуосса 9 №-дээх дьиэтигэр оҕо уокка сэрэх суох сыһыаныттан умайыы тахса сылдьыыта. Кулун тутар 26 күнүгэр Хадаар орто оскуолата кэл-кэмэр буолбута. Баһаар хойутуу биллэриллэн уонна нэһилиэккэ баһаарынай чаас суоҕунан, оскуола быыһамматаҕа. Кулун тутар 27 күнүгэр Болугур нэһилиэгэр чаанынай дьиэ умайыытыгар кыра саастаах оҕо уокка быдьаммыта.

Муус устар 29 күнүгэр Чурапчы нэһилиэгин "Туллукчаан" үһүйаанынар быраҕыллыбыт табахтан муоста анныттан уот барбыта. Тыллабыр кэмигэр кирбэн, дьиэ быыһаммыта. Бэс ыйын 6 күнүгэр Чурапчы нэһилиэгэр Энергетиктэр уулуссаларыгар от умайбыта. От ыйын 3 күнүгэр Софронов уулуссатын 48 №-дээх дьиэтигэр сыбаарка улэлиттэн баһаар тахса сылдьыыта. От ыйын 21 күнүгэр Болугур нэһилиэгин чаанынай дьиэ умайыытын түмүгэр 1 кэбин уокка быдьаанна. Баһаар бириҥнэтиэхэ табах уотугар сэрэх суох сыһыаннаһыы буолар. Олунньу 26 күнүгэр Чурапчыга Константинов уулуссатын 19 №-дээх уопсай дьиэтин көрүдьөрүгэр буруо тахсыытын туһуран иитиннэрии кэлбитэ.

Аастыт сыл устата болыҥтэммит баһаардартан 90 бырыһыана баһаарынай этэрээт үлэһиттэриэн тохтотуллубут, оттон 84 бырыһыана быыһаммыт. Баһаар үүс түбэлтэр оҕоҕу көрүүтэ суох хаалларыыттан, оҕохтор турбалара, электропроводкалар, электроприбордар эрэрэлэриттэн, кыра саастаах оҕолору көрүүтэ суох хаалларыыттан тахсар.

Баһаарынай чаастар үлэлии олорор нэһилиэктэриттэн ыраах сытар нэһилиэктэргэ баһаардар тарыктахтарына, биһиги кэккэбит кыра буолар. Улуустут иитэр баар мас дьиэлэрбит уоттан харыстаныыларга малтох. Холобур, Чыаппара нэһилиэгэ улуус киинэттэн 12 км ыраах сытар. Баһаар тахсар түгэнигэр Чурапчыттан тэйиэн улахан кэмнэр оторбоккун, оттон ити бириэмэ иҥэтэр баҕа өттүнэн тэриллибит баһаарынай дружинаҕа эйэҕэс оногуран, быһаарыы сөп. Биллиэн, 160 кэлиэнтэн үөһэ ахсаанныах нэһилиэктэргэ баҕа өттүнэн баһаарынай дружиналар тэриллиэхтэхтэр. Балары тэрийиэ үбү-харчыны уонна материальнай-техническай хааччыйыыны олохтоох салалта, дружиналар тэриллибит тэриллэрэ уйуналлар эбэтэр нэһилиэннэ кэмэ буолуон сөп. Биллиэн турбатын, кумаарыа кэстүүтүн, улуус 15 нэһилиэгэр маннык дружиналар тэриллибиттэр.

Кыһыны оттук сезонун кытта баһаардар тахсыылара элбиир. Тэриллэлэргэ баһаарынай ирдэбиллэр кэмигэр туолбаттара, дьиэҥ-уокка уотунан сэҕэр суох туттуу, дьиэнэ-уоту сылыктар объектар баһаарынай туруктара мелтиэ, уотунан элбэхтик туһаныы баһаар тахсыытын сүрүн бириҥнэриэхэ буолалларын умнуохпутун наада.

"Учуутэйдик олорор кэмнэ алдьархай каллэрдиэ туугу пынарын эрдэттэн толкуйдаа, улахан иэдэн кыраттан саҕаланар", – диэн Кытай улуу философа Лао-цзы этиитэ элбэҕи толкуйдатар. **Маныаха маннык сүрүн бырааччылары тутуһарыт булгуччулаах:**

– Оттуллубут оҕоҕу көрүүтэ суох хаалларымаг, кыра саастаах оҕолон харабыллатымаг.

– Оҕохоо иилиэгэр тиэмэр лиис тэлгэнэрэ хайаан да наада.

– Эрэрэбит электрооборудованиелары, прибордары саҥардарга тиэтэйиҥ.

– Счетчиккэ баар предохранителлэрэ эҥкилиэ (боробулуоханы) олордуман.

– Баанньыкка, гаражка оҕохоо иитиэннэтэн тэйитии турарын, турбата кутталы үөскэппэтин хааччыйыт. Оттон баран көрүүтэ суох хаалларыман.

– Тэриллэлэр салайаччылара үлэлиир объектарыгын уоттан харыстыыр инструктаж ыытыллар РФ 01-03 нүөмэрдээх баһаарынай бырааабыла пуунарын тутуһарыт ирдэниллэр.

– Күнүскү, түүнкү кэмнэ харабыллар баар буолаллараын сэтиҥин, үлэлэрин хонтуруоллаан.

– Тэриллэ иитиэр баар объектарыгын уокка бастакынан туттуллар инвентардарыаан, уунан хааччыйыт.

– Тэриллэ хас биирдии үлэһиттэ баһаартан, араас быыһаанньартан сэрэхтээх буолуулларыгар инструктажтары ыытыт.

– Ууну таһар техникалаах тэриллэлэр массыыналар ханнык баҕарар быыһаатыгар бэлэм буолаллараын хааччыйыт.

– Баһылыктар, нэһилиэк олохтоохторо уонна кинилэр баайдара-дуоллара уоттан харыскаллаах буолуулара эйгиттэн улахан тутулуктаарын өйдүөхтээхпит. Баһаарынай чаана суох нэһилиэктэр баһаар тахсар түгэнигэр бэйэ иитэн баһаарынай дружиналар тэриллиилэрин хааччыйыт.

Л. К. ЖИРКОВА,
Чурапчыгаары уоттан быыһыыр этэрээт инженера.

ЭДЭР БОКСЕРБУТ СИТИҢИИТЭ

Тохсуннэу 17–20 күннэригэр Дьокуускай куоракка боксаҕа 1992-1993 сс. төрүөх уоллаттарга "Күүстээхтэр турнирдара" күрэхтэһии буолла.

Күрэхтэһиигэ 16 хамаандаттан 57 боксер кыттыбыт. Биһиги улууспутуттан 40 кг Хатылыттан Местников Вася күрэхтэстэ. Бастакы киирсиитигэр Горнай Бэрдыгэстээҕиттэн Вася Скрыбыкиныы кыайда. Иккиһигэр Дьокуускайтан Коля Илларионовы итэҕэтиилээхтик хотон финалга тарыста. Финалга Олимпийскай резервэ училищетын үөрэнээчитигэр Степа Иванович баһыйтаран иккис миэстэни ылла.

Тренер Григорий Михайлович Кривошапкин эрчийэр үөрэнээчитэ Вася Местников бу сиҥэйэр үөрэнээчитэ Саха сирин сүүмэрдэммит хамаандатыгын составыгар киирэн, Нерюнгри куоракка тохсуннэу 21 күнүттэн олунньу 2 күнүгэр диэри сүүмэрдиир түмсүүгэ (сборга) сылдьыаҕа. Онтон олунньу 5 күнүттэн ыытыллар Дальнай Востоктаары уокурукка бастыыр иҥин күрэхтэһиигэ кыттыаҕа.

Мохаммед КРИВОШАПКИН.

Извещение

об отказе от проведения открытого аукциона на право заключения муниципального контракта на поставку нефтепродуктов для нужд МУУО Чурапчинского улуса на февраль – май 2008года

Муниципальный заказчик МУУО Чурапчинского улуса (района) извещает об отказе от проведения открытого аукциона на право заключения муниципального контракта на поставку нефтепродуктов для нужд МУУО Чурапчинского улуса (района) на февраль-май 2008 года, извещение о котором было опубликовано в № 2 от 10 января 2008 г. и размещено на официальном сайте Министерства экономического развития РС(Я) от 10 января 2008 г.

Отказ от проведения указанного открытого аукциона принят приказом МУУО Чурапчинского улуса от 18 января 2008 г. № 01-04/9 параграф 2.

ЖЕРЕБЬЕВКАНЫ ЫЫТЫЫ БОЛДЬОБО

Ил Түмэн депутаттарыгар уонна Чурапчы улууһун баһылыгар кандидаттар быыбар иннинэҕи агитациялыыр матырыйаалларын улуустаары хаһыакка таһаартарарга уонна "Маарыкчаан" телестудиеҕа тахсар эфирдэй бириэмэлэрин болдьохторун жеребьевкаҕа тохсуннэу 28 күнүгэр 15 чаастан улуус дьаһалтатын дьиэтигэр буолар.

Барыы итэҕэйиэхтэх быыбардыыр штабтар, кандидаттар итэҕиллэх дьонноро кэлэн кыттыгыт булгуччулаах.

"Саха олох" РИХ ГУ, "Маарыкчаан" ТРС.

Тарифы Чурапчинского филиала "Маарыкчаан" НВК "Саха" на изготовление рекламной продукции во время предвыборной агитации

п/п	Вид продукции	Стоимость (руб.)
1.	Видеозаставка 30 сек. (стоп-кадр)	1500
2.	Видеозаставка с движением 1 мин.	1200
3.	Видеоролик 1 мин.	1300
4.	Видеофильм (основа 15 минут)	от 15000

Примечание: За срочность изготовления + 50 % от стоимости.

Т. КАРДАШЕВСКИЙ,
руководитель Чурапчинского филиала "Маарыкчаан" НВК "Саха".

ЭҺЭРДЭЛИИБИТ!

Күнду үбайбытын, тааһыбытын, обаҕабытын Хатылыы иҥнилиэмин олохтоохо **Николай Николаевич БЕЛЯЕВЫ** 55 сааскын туолар кэрэ-бэлиэ кэмнинэн ис сүрэхтэн эҕэрдэлиибит!

Кэнэ, утуе майгынынан, туруу үлэликкинэн, чэл олохтунан биһиэхэ мэлдьи хаалбуоҕа буолуоҕун. Дьоҥҥа-сэргэ ортотугар, таптыыр кэргэннэх, оҕолоруоҥ кытта этэннэ олорон эсэ да үлэлээ-хамсаа, ай-тут диэн алгыыбыт.

Хатылыыттан, Чурапчыттан биирэ тэрээбуттэрэн, оҕолор, сиэттэрэ.

x x x

Сылаҥ орто оскуолатын Саха тылын учуутала, Саха Республикатын уҥэҕириктин туйгунун **Лия Степановна СИВЦЕВАНЫ** ыр сыллаах педагогическай үлэҥ сыаналанан Саха Республикатын Президиэнин Граҥын ылбыккынан эҕэрдэлиибит!

Айымныылаах үлэни, тус олохтоох дьолу-соргуну баҕарабыт.

Саха тылын учуталларын улуустаабыт методическай хаабыта.

ТАКСИ

Күн ахсын таксилар Чурапчы – Дьокуускай маршрутунан 5 часка, 11 часка, 14 часка, 16 часка сылдьалларр.

Чурапчыҥа диспетчер телефона: **41-005, МТС 2910000**, Дьокуускайга диспетчер телефона: **722-116, 36-68-74.**

Оҥу тэҥэ талыыт хайысхаҕа коллективнай сайаапкалары ылабыт.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Продается "Тойота-Калдина" 1994 г. выпуска в хорошем состоянии. **Телефон: 41-114.**

БИЛЛЭРИИЛЭР

Мүгүдайтан 2 ат убаҕалары, 1 кэлүүр атын (тэлиэгэҕэ кэлүүлэр) атыылыыллыбыт. Сыаналара кэпсэтиннэн. **Телефон: 27-536.**

x x x

2005 с. оҥоҥуллубут УАЗ массыына атыылаллар. Туруга үҥүгэй, сүүрэ сылдьар. Атестаҥыаҕа сөп. Сыаната кэпсэтиннэн. **Телефон: 26-138.**

x x x

16х16 буруус маҥы, 2 см, 4 см необрезной хаптаҥыннары атыылыыллыбыт. **Тел.: 89142986286.**

Дьокуускай куорат олохтоох, педагогическай үлэ, тыыл ветерана

МАКАРОВА Ольга Акимовна

89 сааҥыгар ыарахан ыарыыттан бүтүн киэҥ биитэрдиттэн өлүн туораабытынан оҕолорутар, сиэннэриттэр, хос сиэннэриттэр, чугас аймахтарыгар кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Чурапчы улууһун депутаттарын Мунньаҕа, "Чурапчы улууһа (оройуона)" МТ дьаһалтата.

Кутурҕаннарын тиэрэллэр:

– Сэрии ветеранта Степан Кузьмич Макаров оҕодоотого Ольга Акимовна Макарова олохтон туораабытынан оҕолорутар, кийиттэриттэр, кутуттэриттэр, сиэннэриттэр, хос сиэннэриттэр, аймахтарыгар Мария Кузьминична, Петр Петрович, Елена Петровна, Егор Кузьмич Макаровтар дьиэ кэргэттэрэ.

– Убаастыыр эйэҕэбит Саха АССР уонна РСФСР оскуолаларын үтүмэх учуутала "Саха Маресьевынан" аатталлыыт С. К. Макаров оҕодоотого, педагогическай үлэ, тыыл ветерана, "1941-1945 сс. Аҕа дойду Улуу сэриитигэр кылбаппыт үлэтин иҥнит", "В. И. Ленин төрөөбүт 100 сылынан", "Советскай Союз маршала Жуков", о. д. а. үбүлүөйдэх мэдаллэр хаһаайыннара Ольга Акимовна күн сиригэн барбытынан оҕолорутар, сиэттэриттэр, аймахтарыгар Чурапчыттан А. Е. Гордеева, бары Макаровтар, Пономаревтар, Дьокуускайтан Борисовтар, Макаровтар, Соловьевтар, Абыйтан Макаровтар, Таатталлан Муруновтар, Горнайтан Осиповтар.

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении открытого аукциона на право заключения муниципального контракта на поставку строительных материалов для Центра духовности и культуры в с. Чурапча

1. Форма торгов: открытый аукцион

2. Полное наименование заказчика/организатора торгов:

2.1. Администрация МО "Чурапчинский улус (район)"

2.2. Место нахождения/Почтовый адрес: 678670, Республика Саха (Якутия), с. Чурапча, ул. Ленина, 41, кабинет 23, тел. 8 (41151) 41-184, факс 41-601 e-mail: churech@mtcsr.ru

3. Предмет муниципального контракта: поставка строительных материалов для Центра духовности и культуры в с. Чурапча:

№ лота	Наименование	Ед. изм.	Кол-во
Лот № 1	Цемент М400	тн	280
	Щебень фракции 10-20	м3	630
	Щебень фракции 20-40	м3	85
Лот № 2	Песок	м3	385
Лот № 3	Арматура А-1 д6 мм	тн	0,5
	Арматура А-1 д8 мм	тн	5
	Арматура А-3 д10 мм	тн	0,6
	Арматура А-3 д12 мм	тн	22,5
	Арматура А-3 д6-18 мм	тн	27
	Арматура А-3 д20-22 мм	тн	0,15
	Проволока	тн	0,2
	Закладные детали (уголок, арм.болты)	тн	2,5
Лот № 4	Обрезная доска д40 мм	м3	90
	Лафет 180 мм	м3	50
Лот № 5	Электрод д4	тн	0,2
	Гвозди 120 мм	тн	0,25
	Пергамин	м2	1600

4. Место выполнения работ:

№ лота	Наименование	Адрес
Лот № 1	Цемент М400	Доставка до с. Чурапча, объект "Центр духовности и культуры"
	Щебень фракции 10-20	
	Щебень фракции 20-40	
Лот № 2	Песок	
Лот № 3	Арматура А-1 д6 мм	
	Арматура А-1 д8 мм	
	Арматура А-3 д10 мм	
	Арматура А-3 д12 мм	
	Арматура А-3 д6-18 мм	
	Арматура А-3 д20-22 мм	
	Проволока	
	Закладные детали (уголки, арм.болты)	
Лот № 4	Обрезная доска д40 мм	
	Лафет 180 мм	
Лот № 5	Электрод д4	
	Гвозди 120 мм	
	Пергамин	

5. Срок, место и порядок предоставления документации об аукционе: Официальный сайт, содержащий аукционную документацию: http://goszakupki.economy.yakt.ru. Предоставление аукционной документации осуществляется по запросу любого заинтересованного лица, поданного в письменной форме в течение двух дней со дня получения заказчиком соответствующего заявления или по месту нахождения заказчика/организатора торгов. В случае направления аукционной документации по почте или в электронном виде, отправитель не берет на себя ответственность за утрату или вручение аукционной документации с опозданием.

6. Начальная (максимальная) цена контракта:

№ лота	Наименование	Ед.изм.	Кол-во	Стоимость с НДС, руб.
Лот № 1	Цемент М400	тн	280	
	Щебень фракции 10-20	м3	630	
	Щебень фракции 20-40	м3	85	
	Итого:			3 814 225,30
Лот № 2	Песок м3		385	288 750,00
Лот № 3	Арматура А-1 д6 мм	тн	0,5	
	Арматура А-1 д8 мм	тн	5	
	Арматура А-3 д10 мм	тн	0,6	
	Арматура А-3 д12 мм	тн	22,5	
	Арматура А-3 д6-18 мм	тн	27	
	Арматура А-3 д20-22 мм	тн	0,15	
	Проволока	тн	0,2	
	Закладные детали (уголок, арм.болты)	тн	2,5	
	Итого:			2 037 480,00
Лот № 4	Обрезная доска д40 мм	м3	90	
	Лафет 180 мм	м3	50	
	Итого:			720 000,00
Лот № 5	Электрод д4	тн	0,2	
	Гвозди 120 мм	тн	0,25	
	Пергамин	м2	1600	
	Итого:			58 050,00
	ВСЕГО:			6 918 505,30

Все 5 лотов в российских рублях (в т.ч. все налоги, сборы и прочие обязательные платежи уплачиваемые и взимаемые на территории РФ, затраты, связанные с транспортировкой, хранением, со страхованием рисков, которые должен будет оплатить Участник в случае победы в аукционе).

7. Место, дата и время проведения аукциона: в 10 ч. 00 мин. местного времени "19" февраля 2008 года по адресу: 678670, РС (Я), с. Чурапча, ул. Ленина, 41, актовый зал, II этаж.

8. Место, дата и время начала рассмотрения заявок на участие в аукционе: в 10 ч. 00 мин. местного времени 14 февраля 2008 года по адресу: 678670, РС (Я), с. Чурапча, ул. Ленина, 41, актовый зал, II этаж.

9. Преимущества, предоставляемые осуществляющим производство товаров, выполнение работ, оказание услуг учреждениям и предприятиям уголовно-исполнительной системы и (или) организациям инвалидов: не установлены.

Кэриэстэбил

ОЛОҔО САЛҔАНАР

Биһиги аҕабыт, эйэбит, хос эйэбит үлэ, тыыл, көҥөрүллүү ветерана Изот Константинович Нестроев тохсунньу 27 күнүгэр олохтон туораабыта биир сыльын туолла.

Кини 1926 с. сэтинньи 10 күнүгэр Аҥма Сулаччытыгар Милидора Артамоновна, Константин Осипович Неустроевтар дьиэ кэргэттэриэгэр күүгүүлээх уол оҕо төрөөбүтэ. Ийэтэ кини кыра эрдэҕинэ өлбүтэ, ийэ сылаас илиитин, тапталын билбэккэ улаатыыта. Аҕата Константин Осипович Маҥдыых аласка Хонду үрэх эҥиэр олорбута. Кини кыра оҕону ортотун көрөн-истэн, харайан, харыстаан улаатыннарбыта, кини онорбута.

Сэттэ саастаах аҕата икки хөрөрүттэн мэлийэн кинижэ сирдэлт буолбута. Аҕата соҕотох уолун бойытыттан араарымаары саанын кыччаппыт. Отчотоору сэбит председателлэрэ Еремей Куевскин, Никита Ботучин кырдьаҕас киһи көрдөһүүтүн ылыммыттар. "Мин аллахпунэ оҕом эрийдиэҥ, аҕыйах сыл бэйэм аттыбар сырыттын" диэн санаатан итэҕэйиэх быһаарымыт. 12 саастаах аҕата өлүн тулаайах хаалан аймахтарыгар Нькулай, Сэмэн Осиповтарга эҥэрдэһэн Дириг дэтэмутар иитиллэн кини-хара буолбута.

Эйэбит Константин Осипович II оҕотуттан сэрии-сут, көҥөрүллүү иэдэнин барытын уоран сап сааттан салҕанан инчэрэй тирбэҕэ быстыбатынан соҕотоҕун ордон аҕа уһуун салгыыр дьол кинижэ тиксибитэ. 1951 с. ийэбитиннин Дария Егоровналыын 2 тулаайах ыал буолан 53 сыл биирдэ олорбуттара, 7 оҕону тэрэтэн ыал-дьон, үлэйит оҥортообуттара. Улуус Бүтүк ыалын бочуотун кинигэтигэр киллэриллибиттэрэ. Аҕабыт 1950 сыллан барыта 40 сыл устата улуус тыатын хаһаайыстыбатын ветеринарынан үлэлээбитэ. Оллифиттэн 17 сыл дезотряд начальнигынан, 23 сыл ветучаастак сэбиэдиссэйинэн, осеменаторынан, искусственнай сиэмэлээһин инструкторынан үлэлээбитэ.

Оройуоннга искусственнай сиэмэлээһини олохтоох киллэриигэ тэрүтэспитэ. 1956, 1967 сс. икки төгүл соҕуруутан племенной обустары аҕалбыта. 1974 с оройуон охотоведа И. П. Оконешниковтыын 350 тальы саҥыллары Халыма улуустарыттан аҕалан оройуон совхозтарыгар тиэнэппиттэрэ. 1980 с. от үүммэтэх сайыылар Чурапчы 3 совхозун оройуонтан бэрэстэбиитэл буолан Бүлүүгэ оттошуттара. 1984 с. Талой учаастагар элбэх саҥа төрүөх өлбүтүгэр оттотооду Карл Маркс аатынан совхоз салаатата ветаптека сэбиэдиссэйинэн үлэлии сылыттарына оҥоо кэмандировкалаабыта. Талой учаастагар тиийэн ньырэй өлүүтүн туоратыыта ый курдук үлэлэбитэ. Оройуоннга кини сылдьыбатах сайыыта, фермата, кыстык хотоно суох этэ. Аҕатын туйаҕын хатааран кини идэтин уола Егор Изотович 1992 с. Новосибирскайдаабы тыа хаһаайыстыбатын университетын ветеринария отделениетын бүтэрэн салҕаабыта. Аҕабыт байанайдаах булчут, балыксыт этэ. Тус бэйэтин булка рекордара күннэ 100 куобах, 7 хаас, ытыынан 240 кус оҥорбут туттарбыта. Тереппиттэрбит барахсаттар биһиги кыра эрдэхпитинэ сайын аайы сайылыкпытыгар сайылаталлара. Алаас эбэ үрдүгэр айылҕа маанылаан үөскэппит хатыҥ чаранын быыһыгар турар биһиги сүрэхпитигэр мэлдьи күндү. Саҥыл сайылыкпыт барахсан, дьолдьох оҕо саастыт умнуллубат кэмнэрэ, сылгынык аастарын аайы күндүтүйэн иҥэллэр. Аҕабыт элбэх доҕоттордоох, таҥаарыстардаах.

1970 с. Б. Г. Тытыгынаев, В. П. Аллахынова сүбэлэриннэн, кэмэлөрүнэн тыа хаһаайыстыбатын факультетыгар зоотехническай отделениеҕа кэпсэтэн үөрэхкэ Е. Е. Анисимовтыын кэлэн баран улахан дьиэ "кэргэн соҕотох үлэһитэ буолан сатаан үөрөммэтэҕэ. Онтон хомойоро. Аҕабыт олоҕун оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ салгыыллар. Кини аатын үрдүктүк тутуохтара, эйэлэрин кэриэйдин толоруохтара диэн эрэнэбит. Аҕабыт, эйэбит сырдык мөссүөнэ, олохтоох дьулуура биһиэхэ холобур буолар, үйэлэрэ умнуллуо суох.

Оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ.

Редактор - директор: А.А. ЗАХАРОВ.
Редактор - директоры солбуйаччы, эппиэтэммит секретарь, сурук отдела – Г.И. ПОЛУСКИНА.
Экономика, спорт, тыа хаһаайыстыбатын отдела – А.М. СЛЕПЦОВ.
Культура, политика, бырааб отдела – О.В. ЖИРКОВА.
Үөрэх, доруобуйа харыстабылын отдела – А.М. АДАМОВА.
Ыччат, ааҕа-ааймах отдела – Н.Н. ГАВРИЛЬЕВА.
Корректор – В.Н. ПЕТРОВА.
Бэчээтээччик – Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ.

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствата, Чурапчы улууһун "Саҥа олох" редакционнай-издательскай холбоһук государственнай учреждение. Массаабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһуулуу хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ СР региональнай управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ – ПИ №19-0423.

Саҥа олох

Автор суругар эпиллэр саҥа редакция позициятыгар маҥдан сап түбэлэр буолбатах. Сурукка ыйыллар чаҕылхай кырдьыгастыылар эпиллэриэхэ автор тус бэйэтэ сүүр.

АДАРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".
Телефоннарбыт: редактор – 41-332, отделлар – 41-265, 41-358.
E-mail: Osnaaloh@churap.sakha.ru

"Саҥа олох" редакционнай-издательскай холбоһук ГУ. Офсетной бэчээт. Сакаалын № 8. Тираж 1900. 23.01.2007 с. бэчээккэ бэриллибит.
Хаһыат нэдиэлэҕэ үстэ: оптуорунньукка, чэппиэргэ уонна субуотаҕа тахсар. Индекс: 54907.